

מסורת הש"ם

(א) [נ"מ טו.], (ב) מוספתא פ"ב ה"ב, (ג) נפתור ערך עט פי' שלג אלהי לאחרים ודבר זה אלו לומדיו מקי"ו מסיני אס ללמוד אסור ללמד לבישי, (ד) [עין מוספות יומא לה: ד"ה דלג ומוס' כמוזות קד: ד"ה שני], (ה) [נפי' מוס' ב"ק פ"ב: ד"ה אהל], (ו) חולין קל"ג, (ז) שם: וקולג:, (ח) קדושין לג. חולין פב: קלז: כבודות נד, (ט) [נפי' ברכיי' קדושין לג. ד"ה לא ק"י"ל וכו' וטעמיה דרבי יאשיה לא ידענא וכו' ופי' מוס' בקדושין שם ובכורות ג"ד. סד"ה דגן ופוסק' חולין פב: ד"ה ולמסקין מה שכתבו בזה], (י) לעיל טו, (יא) [נפתני יג.], (יב) [נפי' הענין בחששא הוה בקילעא דרי' השועיא וכו'. בחששא פ"י חלה], (יג) [נלה ונס ד"ה ליש וגם ד"ה אלא לאו שייכס לטוק ע"כ דלעיל בסמוך], (יד) [למקן לו.], (טו) [ד"ה וטותא פ"ה], (טז) [ד"ה רכס פ"ה], (יז) [דף סא.], (יח) [נסתדין סא.].

תורה אור השלם

1. רק השקור קר' ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר רא' עיניך ופן יסדיו מלכבך כל ימי חייך ויודעתם לבניד ולבני בניה: יום אשר עמדת לפני ה' אליהך בחרב באמר ה' אלי הקהל לי את היום ואשמע את דברי אשר ילקחין ליצאה אחי כל הימים אשר הם חיים עד הקאמק ואת בניהם ילקחין:

דברים ד ט"ו
2. הלא בה דברי כאש נאם ה' ובפשטי יצ"ץ ידמייהו כט נ"ו
3. לא תורע ברמק בלאים פן תקדש המלאה תורע אשר תתקד ותבואת תקרב: דברים כב ט

הגהות הב"ח

(א) גמ' מ"ע את (הגמ') מו"מ. ופי' גי' רש"י המדגש וכן כגל הפעמו: (ב) רש"י ד"ה אפשר וכו' דלג מנא לה אלא בחולה. י"ב בסמוך בסוף פעמו זה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ובעלי גדות אם שכלו לקריין. פי' מ"ל פ"ג ה"ג מהל' צילת המקדש:

רב ניסים גאון

מה ארכביס סאה בטבילה ולא בנתינה. פירשו בבביותא דשיעורו מקוה כשכר לטבילה מ' סאה ואיתה להא ברייתא בפרק ערבי פסחים (דף קס) ובעירובין בפרק מבו (דף יז): עזרא תיקן לתן טבילה לבעלי קריין. זו אחת מ"י תקנות שתיקן עזרא ומפירש בבבא קמא ב"י מרובה (דף צב) ובגמ' דהקורא את המגילה עומד דבני מערבא (והכה א):

(ט) **שמשת וראתה נדה**. דטומאת קרי קדמה וכשראתה הקרי ראויה היתה לטבול מיד: **לא ר"ש**. דלא אחי' טומאת נדה שהיא אחרונה ומפקעה לטבילה שנתחייבה זה כבר: **אלא לאו רבי יהודה**. קתני להודיעך דאפי' היכא דקדם הקרי אחי' טומאת נדה ומפקעה טבילה

דאין טבילה אלא המטהרת ואי לרבי

יהודה לית ליה תקנת עזרא למה ליה לאשמעין בזה כל צעלי קריין נמי לא צעו טבילה לדברי תורה הלכך על כרחך דוקא קמני לה: **לא סימא**. במתני' מצדך אלא מהרהר: **עשאן ר' יהודה**. לזכרת המזון: **כסלוס ד"א**. שמותר לשנותן צעל קרי כדכריו: **מה להלן באימה**. דכתיב וירא העם ויזעזו וגו' (שמות ט): **מכאן אמרו**. כל הטמאים מותרים בצורה שאף הם יכולים להיות צאימה וצרתם אצל צעל קרי אינו אלא מתוך קלות ראש וחסות הדעת: **וצועלי נדות**. אס טבלו » לקריין לדברי תורה הטבילה אינה עולה להם לטהרם מטומאת צועל נדה שהיא שצעת ימים אצל לתקנת עזרא עולה להם כדתנן במתניתין » זו שראה קרי ונדה כו' כריכין טבילה: **צרגילוס**. במטניות השגורות צפוי שהוא מוציאן מפיו במרונא ואין לריך להאריך בהן: **שלא י"ע**. בטעמי פירושיהן: **ואינו מליע אס המדרש גרסי**. מפני שזריך הוא תמיד להזכיר זה אס הפסוקים שהוא דורש: **אזכורם**. שצמקראות הנדרשים:

לא יכנס למדרש כל עיקר. לא להליע ולא לשנות אצל לזית המדרש הוא כנסם ושומק: **סלוס דרך ארץ**. כגון דרכן של ת"ס שהיא ברייתא » ופרק

מי שמתו פרק שלישי ברכות

כב.

עין משפט ור מוצה

בז א מיי פ"ד מהלכות ק"ש הלכה ח סמג עשין יח טוש"ע א"ח סימן פח:

בז ב מיי פ"י מהלכות בכורים הלכה א סמג עשין קמג טוש"ע י"ד סי' שלג סעיף א:

בז ג מיי פ"ח מהלכות נלוסם הלכה יג ופ"ה הל' בן סמג לאוין רפ טוש"ע י"ד סי' רלו סעיף א:

בז ד מיי פ"ד מהל' ק"ש הלכה ח ופי"ד מהל' כנסות הל' ט ופי"ד מהל' ספר מורה הל' ח סמג עשין יח טוש"ע א"ח סי' פח טוש"ע י"ד סי' רפג סעיף ט:

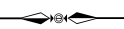
בז ה מיי פ"ה מהלכות דעות הל' ד ופי"ד מהלכות תפלה הלכה ד ופ"ה מהל' אסורי ביאה מהל' יאן סמג לאוין פא טוש"ע א"ח סי' פח ופי' רמ סעיף א ואפי"ע סימן כה סעיף ב:

ג ו טור א"ח סי' רמא:

נא ז שו"ע י"ד סימן רא סעיף עה:

ח [מיי פ"ה מהל' אסורי' הל' טז טוש"ע י"ד סי' רא סעי' א]:

נב ט טור א"ח צ"י סי' פח:

רבינו הגנאל

רבי יוסי אומר שונה היא ברגילות. פירוש, דבר שהוא רגיל לשנות בו, ובלבד שלא יעצן, פירוש, שלא ילמד לאחרים כשהוא בעל קרי. ודבר זה אנו למדין מקל וחומר מסיני אם ללמוד אסור, ללמד לא כל שכן. ר' יהודה אומר שונה הוא בהלכות דרך ארץ. פירוש מסכתא קטנה ושמה דרך ארץ ומותר לשנות בה. תניא ר' יהודה בן בחירה אומר אין דברי תורה מקבלין טומאה, והאידנא קרי"ל כו' יהודה בן בחירה דאמר ליה לההוא תלמיד דהוה מגמגם וקורא במלעלה מו' יהודה בן בחירה, א"ל פתח פין ואיריו דברין ארביי תורה מקבלין טומאה, ודאמר רב נחמן בר יצחק עולמא כותל שכיבין דאמר נהוג עולמא כותל סבי, כו"י בן בחירה שאין עולמא דבריי תורה כו"י בן בחירה, וה"מ בדברי תורה אבל בחפזה עד שירחק, לא שנו אלא חולה לאנסו, פי', שראה קרי באונס שלא בתשמיש, אבל חולה המרגיל שראה קרי מחמת תשמיש, אינו נטור אלא בכו' אה שאל מקוה.

בן עזאי הנוטם ארצבה דברים אל לצו"ש: **מגמגם וקורא**. צעל קרי היה: **נראה** צעניו דה"ג א"ר **אלעאי הלכה נו'**. ולא גרסינן מסייע ליה: **משום רבינו**. רב: **כי סנך תלס סבי**. וכולהו לקולא: **אינו נוסג אלא בארץ**. בשמיטת חולין יליף טעמא צפרק הזרוע: **הטס ושעורה וחלן**. שלשמן צמפולת

יד דהוו לכו כלאי זרעים וכלאי הכרס כאחת: **לעצילוסא**. דצעלי קריין: **חד סני**. צנן עזאי לחשה לתלמידים: **משום טעול פריה ורביה**. שהיו נמנעים מתשמיש מפני טורח הטבילה: **שמקלין צה**. צמרתלאות או צמחית תשעה קצין: **שמחמיירין צה**. בארצעים סאה: **של טובלי שחרין**. צעלי קריין הטובלין שחריט: **וסא איסו אחר נו'**. לעיל צריש שמעתין »: **אפשר צנסינה**. תשעה קצין ואע"ג דלא תנא לקמן אלא בחולה » סתם תלמידי חכמים חולים הם כדאמר צמסכת נדרים (דף מט): כמאן מללין אקריי ואלמייעי כרבי יוסי. קריי חולין מריעי רצנן: **גדי גדול גדרו**. צמה שהזריכו בארצעים סאה: **שסנע אשה**. אותה אשה פנויה היתה וחכמים גזרו על הימוד אף על הפנויה »: **אסם מולוליס**. לנהוג כרבי יהודה בן צתירא: **אפשר צמרחלאוס**. חמין: **קאי כווסף**. דצעני טבילה זו במקוה כשאר טבילות: **צאגנא דמיא**. גיגית: **סקן חצנא**. ליתן מיס לתלמידים עליהם שחריט קודס קריאלת התורה: **לא שנו**. דלגי צנמינה אלא בחולה שראה קרי לאונסו: **סמרגיל**. וממשין את הקרי עליו שמשתם מטעו: **אסנר חצניה**. אינו כריך לנו דמולה לאונסו לא שמיט:

צקילעא

שנה לנו פרק אחד בהלכות דרך ארץ ירד וטבל ושנה להם אמרו לו לא כך למדתנו רבינו שונה הוא בהלכות דרך ארץ אמר להם אע"פ שמיקל אני על אחרים מחמיר אני על עצמי: תניא ר' יהודה בן בתירא היה אומר » אין דברי תורה מקבלין טומאה מעשה בתלמיד אחד שהיה מגמגם למעלה מרבי יהודה בן בתירא אמר ליה בני פתח פין ויאירו דברין שאין דברי תורה מקבלין טומאה שנאמר ²הלא כה דברי כאש נאם ה' מה אש אינו מקבל טומאה אף דברי תורה אינן מקבלין טומאה אמר מר מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא מסייע ליה לרבי אלעאי דאמר רבי אלעאי אמר ר' אחא בר יעקב משום רבינו הלכה מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא כתנאי מציע את הגמרא דברי רבי מאיר רבי יהודה בן גמליאל אומר משום רבי חנינא בן גמליאל זה זה אסור ואמרי לה זה זה מותר מ"ד זה זה אסור כרבי יוחנן הסנדלר מ"ד זה זה מותר כרבי יהודה בן בחירה אמר ר' יצחק נהוג עלמא כהני תלת סבי כרבי אלעאי בראשית הגז כרבי יאשיה בכלאים כרבי יהודה בן בתירא בד"ת כרבי אלעאי בראשית הגז דתניא ³רבי אלעאי אומר בראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ כרבי יאשיה בכלאים כדכתיב ³(כרמך) לא תזרע [כרמך] כלאים ⁴רבי יאשיה אומר גלעולם אינו חייב עד שיוזע חטא ושעורה וחרצן במפולת יד כרבי יהודה בן בתירא בדברי תורה דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר ⁵אין דברי תורה מקבלין טומאה כי אתא זעירי אמר בטלוה למטילותא ואמרי לה בטלוה לנטילותא מאן דאמר בטלוה למטילותא כרבי יהודה בן בתירא מאן דאמר בטלוה לנטילותא כי הא ⁶דרב חסדא לייט אמאן דמהדר אמיא בעידן צלותא: תנו רבנן בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור נחום איש גם זו לחשה לרבי עקיבא ורבי עקיבא לחשה לבן עזאי וכן עזאי יצא ושנאה לתלמידיו בשוק פליגי בה תרי אמוראי במערבא רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא חד תני שנאה וחד תני לחשה מאן דתני שנאה משום בטול תורה ומשום בטול פריה ורביה ומאן דתני לחשה ישאל יהו תלמידיו חכמים מצויים אצל נשותיהם כתרנגולים אמר רבי ינאי שמעתי שמקלין בה שובלי שחרין מה טיבן הא איהו דאמר בעל קרי אסור בדברי תורה הכי קאמר מה טיבן בארבעים סאה אפשר בתשעה קבין מה טיבן בטבילה אפשר בנתינה אמר רבי חנינא גדר גדול גדרו בה דתניא מעשה באחד שנתעב אשה לדבר עבירה אמרה לו ריקא יש לך ארבעים סאה שאתה טובל בהן מיד פירש אמר להו רב הונא לרבנן רבותי מפני מה אתם מולולין בטבילה זו אי משום צינה אפשר במרחצאות אמר ליה רב חסדא ⁷יוכי יש מבילה בחמין אמר ליה רב אדא בר אהבה קאי כוותך רבי זירא הוה יתיב באגנא דמיא בי מסותא אמר ליה לשמעיה זיל ואיייתי לי תשעה קבין ושדי עלואי אמר ליה רבי חייא בר אבא למה ליה למר כולי האי והא יתיב בגוויהו אמר ליה בארבעים סאה מה ⁸ארבעים סאה בטבילה ולא בנתינה אף ⁹תשעה קבין בנתינה ולא בטבילה רב נחמן תקן חצבא בת תשעה קבין כי אתא רב דימי אמר רבי עקיבא ורבי יהודה גלוסמרא אמרו לא שנו אלא לחולה לאונסו אבל לחולה המרגיל ארבעים סאה אמר רב יוסף אתבר חצביה דרב נחמן כי אתא רבין אמר ⁹באושא הוה עובדא בקילעא